

At' jsi holka nebo kluk

HLAVNÍ CÍLE:

- Získávání relativní citové samostatnosti.
- Seznamovat s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v MŠ, v dětské herní skupině).
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti).
- Osvojení si dovedností důležitých k ochraně zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Rozvoj pohybových schopností a dovedností v oblasti hrubé motoriky.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)
- Poznávání pravidel společenského soužití.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (společně pracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k ostatním dětem).
- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Činnosti zajišťující spokojenost a radost.
- Činnosti vyvolávající veselí a pohodu.
- Běžné verbální a neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem a dospělým.
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují
- Společenské hry nejrůznějšího zaměření (jména dětí, učitelek, personálu).
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí.
- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů související s denním režimem a chodem MŠ.
- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru.
- Činnosti zaměřené na poznávání MŠ.
- Společné setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.
- Hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému (půjčit hračku, střídat se, pomoci).
- Aktivity vlastní pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí S, spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti se dokáží odloučit na určitou dobu od rodičů a blízkých, dokáží být aktivní i bez jejich opory.
- Navazují kontakty s dospělým, kterému jsou svěřeny do péče, překonávají stud a umí komunikovat s druhými dětmi, respektují se navzájem.
- Děti umí přirozeně a bez zábran navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Dodržují dohodnutá pravidla vzájemného soužití v MŠ (dodržují herní pravidla, respektují potřeby jiného dítěte, dělí se).
- Děti uplatňují návyky společenského chování ve styku s dospělými i dětmi (umí zdravít, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, uposlechnout pokyn).

- Děti se umí začlenit do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektují se navzájem.
- Děti zvládnou prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí.
- Děti zachází s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, běžnými prac. pomůckami.
- Zvládnou jednoduchou obsluhu a pracovní úkony, postarají se o hračky, pomůcky, uklidí po sobě, udržují pořádek.
- Orientují se bezpečně ve známém prostředí (MŠ, zahrada a okolí).

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

3. Kompetence komunikativní

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

4. Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5. Kompetence činnostní a občanské

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Byla jedna kukla a ta kukla pukla

HLAVNÍ CÍLE:

- Osvojení si poznatků o některých druzích hmyzu a jejich vývoji.
- Rozvoj užívání všech smyslů.
- Uvědomování si užitku pro přírodu a význam pro člověka.
- Rozvoj posilování přirozeného vnímání přírodního prostředí.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, sebevyjádření).

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů v okolí mateřské školy (zahrada, les, louka, rybník apod.).
- Vyhledávání a pozorování hmyzu na školní zahradě.
- Ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry).
- Práce s obrazovým materiálem, knihami, encyklopediemi.
- Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj postřehů a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace a pozornosti.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti poznají a pojmenují některé druhy hmyzu.
- Mají povědomí o významu a užitku hmyzu.
- Děti rozumí změnám, které jsou přirozené.
- Děti se umí záměrně soustředit na činnosti a umí udržet pozornost.
- Děti umí pomáhat a pečovat o okolní životní prostředí, chrání přírodu.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Čáry, máry, ententýky, poletíme do Afriky

HLAVNÍ CÍLE:

- Osvojení si poznatků o exotických zvířatech.
- Seznámení se způsobem jejich života, charakteristických znacích.
- Rozvoj užívání všech smyslů.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zájem, zvědavost).
- Rozvoj paměti a pozornosti.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Činnosti zaměřené na receptivní, slovesné, literární, dramatické (poslech pohádek, říkadel, písní k danému tématu).
- Práce s obrazovým materiálem, s knihami, s encyklopediemi, mapami.
- Návštěva ZOO, Obřího akvária.
- Přímé pozorování exotických zvířat (domácí chov).
- Spontánní hry, námětové hry a činnosti.
- Konkrétní operace s různým materiálem (třídění, porovnávání).

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti znají a umí pojmenovat některá exotická zvířata, znají jejich charakteristické znaky.
- Děti umí samostatně vyjadřovat svoje myšlenky, nápady, pocity a vhodně je umí zformulovat ve větách.
- Děti mají povědomí o struktuře zvířecí figury a umí je zachytit různými technikami.
- Děti umí z paměti reprodukovat krátké texty.
- Děti mají povědomí o širším věcném, přírodním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek.
- Vnímají, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, apod.)

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit □

Čertík čistil peklo

Vánoční stromeček tiše zvoní

HLAVNÍ CÍLE:

- Rozvoj a užívání smyslů.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových, receptivních dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění).
- Rozvoj komunikativních dovedností.
- Seznamování se světem kultury a umění.
- Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních a dramatických).

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY

- Smyslové, hudební a hudebně pohybové hry.
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy.
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů.
- Přípravy a realizace společných slavností (vánoční besídka, výzdoba).
- Činnosti zaměřené na podporu tvořivosti, představivosti, rozvíjení fantazie (výroba dárků, pečení vánočního cukroví, zdobení stromečku...).
- Aktivity přibližující dětem rozmanitosti kultury a seznamující přirozeným způsobem s tradicemi a zvyky vánočního období (vánoční atmosféra, rodinné vztahy).
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv .

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti umí sladit pohyb s rytmem a hudbou, se zpěvem, umí vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.
- Děti umí vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem).
- Děti umí správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.
- Děti umí samostatně a smysluplně vyjadřovat myšlenky a pocity ve vhodně formulovaných větách.
- Děti vnímají umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchají, sledují se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí svoje zážitky.
- Děti se umí naučit zpaměti krátké texty.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

4. Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí □
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout

5. Kompetence činnostní a občanské

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dešťové kapičky

HLAVNÍ CÍLE:

- Osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.
- Vytváření si elementárních poznatků o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Charakterizovat roční období.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí, přirozenému vývoji a běžným změnám v přírodě.
- Rozvoj a kultivace estetického vnímání, citění a prožívání.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (přírodní jevy a děje, rostliny, krajina, podnebí, počasí, roční období).
- Vycházky a výlety do okolí (do přírody, na pole, do lesa Boršova).
- Pouštění draků a větrníků – Drakiáda.
- Přirozené pozorování změn na školní zahradě, všímání si proměn přírody na podzim.

- Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, podněcující tvořivost, estetické vnímání a vyjadřování.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti si všímají změn a dění v nejbližším okolí.
- Děti rozumí a chápou, že změny jsou přirozené a samozřejmé (vše kolem se mění, vyvíjí, proměňuje a že je třeba s těmito změnami počítat.
- Děti umí být citlivé ve vztahu k přírodě, těší se z hezkých a příjemných zážitků.
- Děti umí zachytit a vyjádřit své představy a prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, pohybu, dramatizace).
- Zachycují skutečnosti ze svého okolí pomocí různých výtvarných dovedností a technik.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Hlava, ramena, kolena, palce

HLAVNÍ CÍLE:

- Uvědomění si vlastního těla
- Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky.
- Ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj užívání všech smyslů.
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti.
- Osvojení poznatků o těle a jeho zdraví, pohybových činnostech.
- Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody.

AKTIVITY:

- Lidské tělo, vnitřní a vnější orgány a jejich funkce
  - prohlížení encyklopedií, obrázků a metodického materiálu
  - experimentování, pozorování, hra s kostráčkem
  - pozorování částí těla, možnost přímého kontaktu s „lidskými orgány a částmi těla“ – kostráček
  - hry s lékařským materiálem (obvazy, špachtle, dlahy, injekční stříkačky, fonendoskop apod.)
  - návštěva lékařského střediska
  - návštěva lékaře v MŠ
  - činnosti zaměřené k poznání lidského těla a jeho částí

- Hygiena, zdraví a péče o tělo, hygienické návyky.
  - příležitostné činnosti směřující k ochraně zdraví
  - průběžné vytváření zdravých životních návyků
  - průběžné činnosti směřující k prevenci úrazů, prevenci nemocí a nezdravých životních návyků a závislostí
  - smyslové a psychomotorické hry (rozvíjení smyslů – chuť, čich, sluch, hmat, zrak)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti znají a umí pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních).
- Děti mají povědomí o těle, jeho vývoji (od narození, růstu a jeho proměnách)
- Děti znají základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- Děti rozlišují co zdraví prospívá a co mu škodí.
- Děti mají povědomí o významu péče o čistotu a zdraví.
- Děti mají povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde hledat pomoc.
- Děti umí uplatňovat základní hygienické návyky a zdravotní návyky.
- Děti vnímají a rozlišují pomocí všech smyslů.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

3. Kompetence komunikativní

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

5. Kompetence činnostní a občanské

- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Hruška na zem padala

Šel zahradník do zahrady

HLAVNÍ CÍLE:

- Vytváření elementárního povědomí o přírodním prostředí, jeho vývoji a neustálých proměnách.
- Rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání (užívání všech smyslů).
- Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu.
- Rozvoj estetického vkusu.
- Osvojení si poznatků a dovedností k vykonávání jednoduchých činností při zpracování zeleniny a ovoce.
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a vytváření zdravých životních návyků.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností při péči o zahradu.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Přímé pozorování přírodního prostředí.
- Záměrné pozorování předmětů (ovoce, zelenina), určování a pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, vůně, tvar).
- Smyslové hry, společné rozhovory nad obrázky a skutečností.
- Praktická manipulace a pokusy (zpracování ovoce a zeleniny- výroba ovocných špízů, sušení ovoce, pečení moučníků).
- Návštěva výstavy.
- Pracovní činnosti – česání a uskladnění.
- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, prevenci nemocí (zdravá výživa, hygiena).

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti umí pojmenovat většinu toho, čím jsou obklopeny.
- Děti se umí vyjadřovat samostatně, smysluplně tvoří myšlenky.
- Umí , vnímat a rozlišovat pomocí smyslů (zrakově rozlišovat tvar, čichem rozlišovat vůni, rozlišovat chuť, vnímají hmatem).
- Děti umí vědomě těchto smyslů využívat, záměrně pozorují a všímají si.
- Děti zvládají jednoduché pracovní úkony, práce na zahradě.
- Děti mají povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu zdravé výživy.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

2. Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací;

hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Huboval vrabčák na zimu

HLAVNÍ CÍLE:

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, receptivních, produktivních.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování).
- Vytváření povědomí o ptactvu, sounáležitosti s živou přírodou.
- Vytváření povědomí o širším přírodním prostředí.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Pozorování a pojmenování ptáků, pozorování stop ve sněhu.
- Péče o ptáky a přírodu v zimě.
- Výroba a zásobování krmítek.
- Hudební a hudebně pohybové hry.
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry.
- Prohlížení a „čtení z knížek“, encyklopedií, obrazového materiálu.
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků.
- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů.

- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm (vycházky do okolí, na pole).

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti umí vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů.
- Děti umí poznat a pojmenovat některé druhy ptactva, umí popsat charakteristické znaky ptačí figury.
- Umí projevovat zájem o knížky, samostatně vyhledávají informace.
- Děti umí vyjadřovat své představy a fantazii.
- Děti mají povědomí o širším přírodním prostředí i jeho dění.
- Děti pomáhají pečovat o přírodu a umí být citlivé ve vztahu k živým tvorům.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Já jsem malý koledníček

HLAVNÍ CÍLE:

- Rozvoj a kultivace estetického vnímání, citění a prožívání.
- Rozvoj základních kulturně společenských návyků a dovedností.
- Rozvoj tvořivosti, tvořivého sebevyjádření, myšlení.
- Rozvoj komunikativních dovedností.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Příprava a realizace společných slavností (kulturní programy, slavnosti v rámci zvyků a tradic velikonoce).
- Využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí.
- Zdobení velikonočních kraslic, pletení pomlázek, pečení velikonočního cukroví.
- Návštěva muzea lidových řemesel na Veselém kopci.
- Činnosti nejružnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (výtvarné, hudební, taneční, dramatické).
- Společné diskuse, rozhovory, vyprávění zážitků.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti umí samostatně vést rozhovor, naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledují řečníka i obsah .

- Děti umí samostatně a smysluplně vyjadřovat myšlenky, pocity.
- Děti ovládají koordinaci, zvládají jemnou motoriku ruky, zacházejí s drobným výtvarným materiálem a tvořivě ho využívají.
- Děti vnímají, že je zajímavé dozvídat se nové věci, prožívají radost ze zvládnutého a poznaného.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

4. Kompetence sociální a personální

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nezájem, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Jak se chodí do světa

HLAVNÍ CÍLE:

- Vytváření vztahu k obci, k místu kde dítě žije.
- Vytváření vztahu k nejbližšímu okolí naší obce.
- Rozvíjení pocitu sounáležitosti s lidmi ze svého okolí
- Vytváření pozitivních a emotivních vztahů k místu a prostředí, ve kterém dítě žije.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA - AKTIVITY:

- Naše obec – obrázky, fotografie, kronika – (prohlížení, pozorování, porovnávání, co se změnilo)
- Přirozené pozorování při vycházkách do blízkého okolí.
- Rozvíjení orientace dětí v obci při vycházkách a hrách (šipkovaná, dojděte tam a tam)
- Sledování událostí v obci, účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé (výstavy, besídky, akce pro děti)
- Návštěvy obchodů, OÚ, knihovny, hasičské zbrojnice a dalších budov pro děti zajímavých.
- Přirozené pozorování blízkého prostředí obce, okolní přírody, sledování změn, (porozumění tomu, že změny jsou přirozené a samozřejmé, vše kolem se mění, vyvíjí a proměňuje).

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti se orientují bezpečně ve známém prostředí (blízké okolí , bydliště a MŠ).
- Děti si uvědomují nebezpečí, se kterým se mohou ve svém okolí setkat (silnice).
- Děti mají povědomí a poznatky o obci a jeho bezprostředním okolí (nejbližší města, známé řeky, zajímavosti)
- Děti pomáhají pečovat o okolní životní prostředí (dbají na pořádek a čistotu, chrání přírodu ve svém okolí)
- Děti přirozeně zachycují skutečnosti ze svého okolí a vyjadřují představy pomocí různých výtvarných a dovednostních technik.
- Děti zvládají běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace. (chovají se bezpečně doma i na veřejnosti – ulice, hřiště, rybník, obchod, lékař apod.).

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

- o učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- o pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- o všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- o problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací;
- o hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- o zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- o nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- o ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- o dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- o domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- o ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- o průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- o dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- o samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- o spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- o odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- o má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- o zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- o spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- o uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- o ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Karnevalový týden

HLAVNÍ CÍLE:

- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
- Rozvoj společenského i estetického vkusu.
- Seznamování dětí se světem kultury a umění, vytvoření pozitivních vztahů ke kultuře a umění.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA - AKTIVITY

KARNEVAL

- Výroba karnevalových masek, výzdoba tříd.
- Návštěva půjčovny kostýmů a masek.
- Příprava karnevalového odpoledne – příprava a realizace společných zábav a slavností.
- Hudebně pohybové hry a činnosti.

HUDEBNÍ NÁSTROJE:

- Estetické a tvůrčí aktivity (hudební).
- Praktická manipulace s některými nástroji.
- Aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění – účast na kult. akcích - koncerty.
- Setkávání s hudebním uměním i mimo MŠ.
- Poslech hudebních skladeb a písní.
- Sluchové a rytmické hry, vokální činnosti.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti ovládají koordinaci ruky a oka, zvládají jemnou motoriku, zacházejí s drobnými nástroji, materiálem, výtvarným materiálem (barvami, nůžkami, papírem, ale i hudebními nástroji.
- Děti se zaměřují na to, co je z poznávacího hlediska důležité, odhalují podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházejí společné znaky, podobu, rozdíl, char. Rysy a vzájemnou souvislost.
- Děti vyjadřují svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (hudebních, výtvarných).
- Děti se těší z hezkých a příjemných zážitků i kulturních krás a setkávání se s uměním.
- Zachycují a vyjadřují své prožitky.
- Děti vnímají umělecké a kulturní podněty, sledují se zájmem hudební představení a hodnotí své zážitky (řeknou co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- Děti zvládají základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívají píseň, zacházejí s jednoduchými hudebními nástroji, sledují a rozlišují rytmus).

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

2. Kompetence k řešení problémů

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

5. Kompetence činnostní a občanské

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Kuchařka je kouzelnice

HLAVNÍ CÍLE:

- Seznamování se světem lidí.
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat ničit.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat a spolupodílet se.
- Vytváření prosocionálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, respektu, tolerance, přizpůsobivosti).
- Uvědomění si významu práce lidí.
- Aktivně se přizpůsobit společenskému prostředí.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Konstruktivní hry.
- Činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika).
- Sociální a interaktivní hry (čím budu až vyrostu..).
- Hry a praktické činnosti uvádějící děti do světa lidí, jejich občanského života a práce (tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání).
- Provádění jednoduchých pracovních činností a úkonů.
- Hry a aktivity na téma dopravy, bezpečné chování v dopravních situacích.
- Praktické užívání technických přístrojů a přirozené pozorování technických objektů v okolí mateřské školy.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti chápou, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný.
- Umí spolupracovat s ostatními.
- Dodržují dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití.
- Děti chápou, že každý má ve společnosti svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Děti zvládají běžné jednoduché praktické situace (v obchodě, u lékaře).
- Mají povědomí o širším společenském, technickém prostředí, jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí.
- Vnímají, že svět lidí je rozmanitý a různorodý a pestrý.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

4. Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

5. Kompetence činnostní a občanské

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevášnivost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Medvědí trápení Vrabc a sýkorka

HLAVNÍ CÍLE:

- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí.
- Rozvoj smyslového vnímání.
- Rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjadřování).

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- Přirozené i zprostředkované poznání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá).
- Přirozené pozorování ptáků – odlet, přezimující ptáci, péče o ptáky v zimě.
- Záměrné pozorování ptáků, jejich charakteristických znaků.
- Manipulační a experimentační činnosti s různými materiály a surovinami, zkoumání jejich vlastností.
- Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií.
- Pozorování životních podmínek zvířat i ptáků.
- Péče o zvířata i ptáky v zimě (krmítka, lojové koule, zob).
- Hry a činnosti zaměřené k rozlišování ptáků a jejich hlasů.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti si umí všimnout změn a dění v přírodním prostředí.
- Děti umí pomáhat, pečovat o okolní životní prostředí, chránit přírodu (živé tvory – zvířata a ptáky).
- Děti umí vědomě užívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všimnout si.
- Děti se umí zaměřovat na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, nacházet společné znaky, podobu, rozdíl).

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Pejsci, pejsci, jak si vlastně povídáte

HLAVNÍ CÍLE:

- Osvojení poznatků o domácích zvířatech a jejich mláďatech.
- Osvojení si poznatků o charakteristických znacích těla zvířat.
- Rozvoj užívání všech smyslů.
- Uvědomění si užítku a významu pro člověka, přírodu.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání naslouchání) a produktivních (výslovnosti, vyjadřování).
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností, rozvoj zájmu o další formy sdělení, verbální i neverbální.
- Rozvoj sounáležitosti s živou přírodou.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY

- Prohlížení knížek, časopisů, obrázkového materiálu.
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, slovní hádanky.
- Vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo vidělo.
- Přirozené pozorování blízkého prostředí při vycházkách po vesnici.
- Návštěva statku u Melounů, přirozené pozorování domácích zvířat.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti znají a umí pojmenovat některá domácí zvířata.
- Děti umí reprodukovat krátké literární texty.
- Děti mají povědomí o významu a užitku domácích zvířat.
- Děti vhodnou formou umí zachytit a vyjádřit své dojmy a prožitky.
- Děti mají povědomí a umí napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Pod naším okýnkem

HLAVNÍ CÍLE:

- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti s živou a neživou přírodou.
- Vytvoření povědomí o přírodním prostředí, jeho vývoji a proměnách.
- Posilování přirozených poznávacích citů – radost z objevování.
- Seznámení s místem a prostředím, kde dítě žije, vytváření pozitivního vztahu k němu.
- Rozvíjet kladné citové vztahy ke svému okolí, k životnímu prostředí, k přírodě.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě.
- Procházky probouzející se jarní přírodou, přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, výlety do přírody.
- Prohlížení encyklopedií, obrázkového materiálu, stromů a květin.

- Přiřazování skutečných přírodnin k obrázkům, poznávání, pojmenování.
- Pokusy s rychlením větévek, rašení pupenů, rozhovory o výsledcích.
- Základní podmínky, které potřebují rostliny k růstu – pokusy.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti zvládnou poznat a pojmenovat některé kvetoucí stromy a keře, mají povědomí o základních podmínkách, které potřebují rostliny k růstu.
- Děti umí pojmenovat jednotlivé části stromů a znají jejich základní funkce.
- Děti umí vědomě užívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat a všimnout si nového.
- Děti mají elementární poznatky o okolním prostředí, všimají si změn v nejbližším okolí.
- Děti vnímají, že nejen svět lidí, ale i svět přírody je rozmanitý, pozoruhodný, pestrý a různorodý.
- Děti rozumí tomu, že změny v přírodě jsou přirozené a samozřejmé (vše okolo se mění a vyvíjí).
- Děti pomáhají pečovat o okolní prostředí, chrání přírodu ve svém okolí.
- Jsou citlivé ve vztahu k přírodě, těší se z přírodních krás.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

2. Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Poznáváme svět okolo nás

HLAVNÍ CÍLE:

- Rozvoj pocitu sounáležitosti s planetou Zemí, lidmi.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí.
- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí.
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech (číselná řada).

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Hry praktické činnosti s mapami, glóblem, atlasy, encyklopediemi, knihami.
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí v němž dítě žije i které je mu vzdálené.
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující fantazii.
- Činnosti zaměřené na poznávání. . . . .
- Aktivity podporující sbližování dětí...

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti mají povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností.
- Děti chápou, že každý má ve společnosti svoji roli, podle které je třeba se chovat.
- Děti mají osvojené elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou jim blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jim pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi .
- Děti vnímají, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

2. Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

5. Kompetence činnostní a občanské

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
-

Probud' se kytičko

HLAVNÍ CÍLE:

- Vytváření elementárního povědomí o přírodním prostředí, jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám.
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti s živou a neživou přírodou.
- Rozvoj smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému).
- Posilování přirozených poznávacích citů – zvědavosti, zájmu, radosti z objevování.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, rozvoj komunikativních dovedností.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody.
- Vycházky do okolí, výlety.
- Sledování rozmanitostí a změn v přírodě na jaře (příroda živá, příroda neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, krajina a její ráz, podnebí, počasí, roční období)
- Práce s obrazovým materiálem, pokusy (např.. tání sněhu, klíčení rostlin).
- Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, objevování).
- Ekologicky motivované hravé činnosti, smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí, pracovní a pěstitelské činnosti, praktické pokusy a zkoumání (vysazování květin, péče o ně, ošetřování).
- Přímé pozorování přírodních jevů, rozhovory o výsledcích pozorování.
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s nástroji, pomůckami a náčiním – pomoc při jarním úklidu školní zahrady.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti si osvojují elementární poznatky o okolním prostředí.
- Děti mají povědomí o širším přírodním prostředí, vnímají že svět má svůj řád, je rozmanitý, nekonečně pestrý a různorodý.
- Děti rozumí, že změny jsou přirozené a samozřejmé (vše kolem se mění a vyvíjí).
- Děti mají povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomují si, že způsobem, jakým se chovají ovlivňují životní prostředí i vlastní zdraví.

- Děti pečují o okolní životní prostředí, chrání přírodu v okolí, starají se o rostliny.
- Děti umí popsat skutečnou situaci i situaci na obrázku, umí vést rozhovor, reprodukují jednoduchá říkadla a písně.
- Děti umí charakterizovat roční období, základní podmínky pro život rostlin.
- Děti umí pojmenovat a poznat některé jarní květiny.
- Děti zvládají jednoduché pracovní úkony, úklidové práce na zahradě.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

5. Kompetence činnosti a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevášnivost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Sáně, brusle, boby, vyvedou nás z nudy

HLAVNÍ CÍLE:

- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti.
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních).
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé motoriky, ovládnutí pohybového aparátu.
- Osvojení orientování v čase, včera , dnes, zítra.
- Osvojení si poznatků o zimních sportech, společnosti.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemoci.
- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí.
- Zdokonalování pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, lezení).
- Nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů na místě), a jiné činnosti (sezónní činnosti, míčové hry).
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinové konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu).
- Činnosti zasvěcující děti do časových pojmů a vztahů.
- Poznávání a pojmenování zimních sportů.
- Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech a objevování).
- Hry se sněhem, sáňkování, stavění sněhuláků.
- Jak se chráníme před mrazem, oblečení v zimě a jeho důležitost.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti zvládají běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládají překážky, pohybují se ve skupině v různém prostředí).
- Děti mají povědomí o zimních sportech.
- Vnímají a rozlišují pomocí všech smyslů.
- Rozlišují, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovají se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí, pohodu svou i druhých.
- Mají povědomí o významu péče o zdraví, aktivního pohybu.
- Mají povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jak).
- Děti umí zacházet se sportovním náčiním a náradím.
- Chápu elementární časové pojmy (teď, dnes, zítra, včera, ráno, večer), částečně se orientují v čase.
- Děti umí vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích které to vyžadují, odmítnou se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech.
- Umí se těšit z hezkých a příjemných zážitků.
- Umí dodržovat daná pravidla her.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

5. Kompetence činnostní a občanské

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Sedí liška pod dubem Spadla šiška na Františka

HLAVNÍ CÍLE:

- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého prostředí.
- Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti s živou a neživou přírodou (ekologická výchova).
- Rozvoj smyslového vnímání, pozornosti, představivosti a fantazie.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- Přímé i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn.
- Přímé pozorování přírodních jevů, rozhovory o výsledku.
- Sběrání přírodnin – konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, počítání, pojmenování).
- Sběrání přírodnin pro lesní zvířata, spolupráce s myslivci.
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii.
- Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, pozorování ekosystémů – les.
- Výlet do lesa, na pole, do parku.

- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí.
- Ekologicky motivované hrové aktivity – ekohry.
- Jednoduché činnosti na zahradě mateřské školy, sbírání větviček, šišek, listů, ořechů.

OČEKÁVÁNÉ VÝSTUPY:

- Děti si svojí elementární poznatky okolním prostředím, které jim jsou blízké, pro ně smysluplné a přirozené, zajímavé a pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Děti vnímají, že svět přírody má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý.
- Děti umí pomáhat a pečovat o okolní prostředí, starají se o rostliny, chrání přírodu v okolí, nakládají vhodným způsobem s odpady.
- Umí vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech o ve slovních výpovědích k nim.
- Děti umí porozumět, že změny v přírodě jsou přirozené (všechno kolem se mění, vyvíjí a proměňuje).
- Děti mají povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomují si, že způsobem jakým se chovají k okolí, ovlivňují vlastní životní prostředí.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

2. Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Sluníčko a Měsíc

HLAVNÍ NABÍDKA:

- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, s planetou zemí.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování).
- Rozvoj pohybových dovedností v oblasti jemné motoriky ruky.
- Rozvoj interaktivních komunikativních dovedností, verbálních i neverbálních.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Běžné verbální i neverbální aktivity.
- Práce s obrazovým materiálem (knihy, časopisy, mapy, encyklopedie), přímé pozorování oblohy.
- Různorodé společné hry a skupinové aktivity umožňující se dětem spolupodílet se na jejich průběhu a výsledcích.
- Návštěva hvězdárny, planetária, manipulace a pokusy s maketami sluneční soustavy.
- Pracovní a výtvarné činnosti zachycující charakteristické rysy této neživé přírody.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti mají osvojené poznatky o okolním prostředí, o planetě Zemi, o sluneční soustavě.
- Děti chápou, že změny jsou přirozené, vše kolem se mění, vyvíjí, pohybuje proměňuje, a že je třeba s těmito změnami v životě počítat.
- Děti se umí vyjadřovat prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností.
- Děti prožívají radost ze zvládnutého a poznaného.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

○

To je táta, to je máma

HLAVNÍ CÍLE:

- Seznamovat s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
- Posilování prosocionálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině).
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA - AKTIVITY:

- RODINA
- Prohlubovat znalosti o struktuře rodinných vztahů.
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije (rodina, funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině).
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého.
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry.
- Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí(dítě x rodiče).
- Aktivita přibližující dítěti pravidla vzájemných společenských rolí (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance) a mravní hodnoty (dobro , zlo, pravda, otevřenost, upřímnost...).
- Hry na téma rodina, přátelství.
- Prohlížení rodinných fotografií.
- ČASOVÉ VZTAHY, PŘEDMĚTY DENNÍ POTŘEBY
- Praktické užívání technických přístrojů dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává.
- Záměrné pozorování běžných předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál), charakteristika znaků a funkcí.
- Konkrétní operace, pokusy s materiálem (třídění, porovnávání, uspořádání, odhad).

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti vnímají a rozlišují pomocí smyslů – hmatem a zrakem. Rozlišují tvary předmětů a jiné specifické znaky.
- Děti ovládají jemnou motoriku, koordinaci ruky a oka, umí zacházet s předměty denní potřeby.
- Děti umí pojmenovat většinu toho, čím jsou obklopeny.
- Dítě chápe, že každý má ve společenství (rodině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Děti si utvoří základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a v odpovídajících situacích se dle této představy chová.
- Děti chápou elementární časové pojmy (včera, dnes, zítra, ráno, večer), částečně se orientují v čase.
- Mají poznatky o časových pojmech (dny v týdnu, měsíce, rok apod.)

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

5. Kompetence činnosti a občanské

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Všechno létá, co peří má

HLAVNÍ CÍLE:

- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
- Rozvoj sounáležitosti s živou a neživou přírodou.
- Rozvoj komunikativních dovedností a kulturního projevu.
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné i hrubé motoriky, rozvoj a užívání smyslů.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Poznávat a pojmenovávat ptactvo – v přírodě, encyklopediích, obrazových materiálech, hlasy ptáků na CD.
- Artikulační, sluchové, rytmické hry, slovní hádanky, hry se slovy.
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů – vyprávění toho, co dítě slyšelo.
- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky), nelokomoční činnosti (změny poloh a pohybu těla na místě).
- Hudební a hudebně pohybové činnosti.
- Manipulační činnosti a jednotlivé úkony s předměty, pomůckami, nástroji.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti umí zachycovat skutečnosti ze svého okolí vyjadřují své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslení, malování, tvoření z papíru, modelování, výroba a práce s přírodním materiálem).
- Děti zvládají základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, koordinují lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s hudbou.
- Děti vnímají a rozlišují pomocí smyslů (zrak, sluch).

- Děti se záměrně soustředí na činnost a udrží pozornost.
- Děti se snaží zaměřovat na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalují podstatné znak, nachází společné znaky, podobu, rozdíly).

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Zima, zima, zimička

HLAVNÍ CÍLE:

- Rozvoj komunikativních dovedností.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problému).
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování).
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy prožitky vyjádřit.
- Seznamování se osvojení si základních poznatků o ročním období.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Smyslové hry, pokusy se sněhem a ledem.
- Grafické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci.
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky.
- Společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinové konverzace (vyprávěné zážitky, příběhů, vyprávění podle obrazového materiálu, podle fantazie), charakteristika zimy.
- Prohlížení a „čtení“ knížek.
- Přímé pozorování přírodních jevů v okolí, rozhovory o výsledku pozorování.
- Experimenty s materiálem.
- Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých variant a možností (pokusy se sněhem a ledem).
- Činnosti zaměřené k seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti mají povědomí o přírodním prostředí, jeho dění, umí vnímat, že svět má svůj řád.
- Děti vnímají pomoci všech smyslů.
- Děti umí ovládat koordinaci ruky a oka, zvládají jemnou motoriku.
- Mají povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí.
- Děti umí zacházet s pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji.
- Děti umí popsat situaci (skutečnou, podle obrázku).
- Děti umí sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- Umí se zaměřovat na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, charakteristické rysy jevů).

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Žába leží v kaluži

HLAVNÍ CÍLE:

- Osvojení si poznatků o zvířatech žijících u vody.
- Vytváření poznatků o způsobu jejich života
- Poznávání rozdílného způsobu života vodních živočichů sladkých vod, a vodních živočichů slaných vod
- Vytváření poznatků o vodním prostředí a života kolem něj.
- Rozvoj schopnosti vytvářet citové vztahy, rozvíjet je a prožívat je.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních a neverbálních) a kultivovaného projevu.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA – AKTIVITY:

- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých dovedností a technik.
- Práce s obrazovým materiálem, prohlížení knížek, encyklopedií.
- Vycházky k potoku, k rybníku, přímé pozorování života kolem vody a živočichů kolem ní.
- Poslech zvukových projevů živočichů, poslech čtených a vyprávěných pohádek a příběhů.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Děti znají a umí pojmenovat některá zvířata žijící u vody.
- Děti mají povědomí o významu životního prostředí.
- Děti umí zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, hudební pohybovou či dramatickou improvizací).
- Děti umí pozorně naslouchat, sledovat se zájmem literární, hudební, literární činnosti a umí hodnotit své zážitky.

KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit